

**METODYKA SPORZĄDZANIA
PISM PROCESOWYCH
W SPRAWACH KARNYCH,
CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH
I ADMINISTRACYJNYCH**

Aleksandra Cempura, Anna Kasolik

WYDANIE **10**

PIKTOGRAMY

wskazują ważne elementy
książki i ułatwiają
ich odnalezienie

Ważne

Przykłady

Podstawa prawna
Kontekst prawny

Pytania
Zadania

Rozwiązania
Odpowiedzi

Stanowisko stron
Pogląd

Orzecznictwo

Literatura

Historia

Nowe przepisy

METODYKA SPORZĄDZANIA PISM PROCESOWYCH W SPRAWACH KARNYCH, CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH I ADMINISTRACYJNYCH

Aleksandra Cempura, Anna Kasolik

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

10

Stan prawny na 1 października 2023 r.

Wydawczyni
Monika Pawłowska

Redaktorka prowadząca
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8358-038-8
10. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
---------------------	----

Wstęp	21
-------------	----

I. Część karna

Uwagi wprowadzające	25
---------------------------	----

Rozdział 1

Pisma procesowe w postępowaniu przygotowawczym	27
---	-----------

1. Analiza poprawności postępowania przygotowawczego oraz postępowania przed sądem pierwszej instancji	27
1.1. Poprawność sporządzania protokołów, notatki urzędowe	27
1.2. Gwarancje procesowe w postępowaniu przygotowawczym	31
1.2.1. Pouczenie podejrzanego o przysługujących mu prawach ...	31
1.2.2. Przesłuchanie w charakterze świadka osoby, której następnie zostały przedstawione zarzuty	32
1.2.3. Udział obrońcy w postępowaniu przygotowawczym	33
1.3. Czynność procesowa przedstawienia zarzutów	34
1.4. Udział stron postępowania w czynnościach dowodowych	36
1.5. Zabezpieczenie materiału dowodowego	38
1.6. Poprawność przeprowadzonych czynności procesowych (okazanie, przeszukanie)	39
1.6.1. Okazanie osoby lub rzeczy	39
1.6.2. Przeszukanie i zatrzymanie rzeczy	43
1.6.3. Oględziny, otwarcie zwłok, eksperyment procesowy	43
1.6.4. Czynności związane z badaniem na okoliczność obecności alkoholu lub innych środków odurzających	44
1.7. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze, forma prowadzonego postępowania przygotowawczego	44
2. Akt oskarżenia	45
2.1. Odpowiedź na akt oskarżenia	48

2.2. Zwrot aktu oskarżenia, przekazanie sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia	49
--	----

Rozdział 2

Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	51
1. Właściwość sądu rozpoznającego sprawę	51
2. Skład sądu w trakcie postępowania	55
3. Obrona obligatoryjna i prawo do obrony	59
4. Zakazy dowodowe	63
5. Wyjaśnienia oskarżonego	65
6. Wniosek o ściganie	67
7. Modyfikacja opisu czynu	68
8. Poprawność doręczeń i wezwań na rozprawę	69
9. Zachowanie zasady bezpośredniości	70
10. Poprawność sporządzania protokołów	71
11. Odniesienie się przez sąd do wniosków dowodowych	74
12. Inicjatywa dowodowa sądu i stron	75
13. Upředzenie o zmianie kwalifikacji przed wyrokowaniem	77
14. Dowód z opinii biegłego	80
14.1. Konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego albo biegłych	80
14.2. Poprawność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego	83
14.3. Forma i treść opinii	84
14.4. Wymogi dotyczące opinii psychiatrycznej	87
14.5. Ocena opinii	91
14.6. Znaczenie opinii prywatnej (pozaprocessowej)	94
15. Udzielenie głosu stronom	96
16. Wyrokowanie	98
17. Obowiązek naprawienia szkody	100
18. Warunkowe umorzenie postępowania – okres próby (art. 66 k.k.)	103
18.1. Modyfikacje w zakresie orzekania kar (art. 37a k.k.)	105
18.2. Mieszana kara – pozbawienia wolności i ograniczenia wolności (art. 37b k.k.)	106
18.3. Warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności (art. 69 k.k.)	107
18.4. Kara ograniczenia wolności	110
18.5. Kara grzywny	111
18.6. Środki zabezpieczające	111
18.7. Zatarcie kar nieizolacyjnych (art. 107 k.k.)	112
18.8. Orzekanie o środkach kompensacyjnych	113
18.9. Ponoszenie odpowiedzialności za prowadzenie w stanie nitrzeźwości pojazdu innego niż pojazd mechaniczny	115

18.10. Stosowanie siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego wobec osoby podejrzanej i oskarżonego	116
18.11. Prawo do pomocy tłumacza	117
18.12. Rozszerzenie katalogu spraw uprawniających prokuratora do zamieszczenia w akcie oskarżenia kar i środków karnych uzgodnionych z oskarżonym	117

Rozdział 3

Analiza poprawności wydanego w sprawie orzeczenia	119
1. Analiza poprawności wydanego w sprawie wyroku	119
1.1. Elementy wyroku	119
1.2. Wyrok zwykły, wyrok zaoczny, wyrok nakazowy	119
1.3. Data wydania wyroku	120
1.4. Właściwość sądu	121
1.5. Skład sądu	122
1.6. Wskazanie osoby oskarżonego	126
1.7. Data urodzenia oskarżonego	127
1.8. Opis czynu	129
1.9. Elementy dyspozytywne wyroku	131
1.10. Pozostałe elementy wyroku	133
1.11. Zgodność podpisu z podpisem sędziego orzekającego	133
2. Analiza uzasadnienia wyroku	134
2.1. Podstawa faktyczna	135
2.2. Analiza strony przedmiotowej typu czynu zabronionego	138
2.3. Analiza strony podmiotowej typu czynu zabronionego	139
2.4. Ocena dowodów	139
2.5. Uzasadnienie kary, środków karnych, środków zabezpieczających, środków zapobiegawczych	141
2.6. Wyjaśnienie podstawy prawnej	142

Rozdział 4

Apelacja	143
1. Konstrukcja apelacji – poprawność sformułowań elementów apelacji	143
2. Odmienności w formułowaniu elementów apelacji w odniesieniu do poszczególnych wzorów	164
2.1. Apelacja w sprawie o przestępstwo sporządzona przez oskarżyciela posiłkowego/prywatnego	164
2.2. Apelacja w sprawie o wykroczenie sporządzona przez obrońcę	165
2.2.1. Odniesienie przepisów Kodeksu postępowania karnego do postępowania w sprawach o wykroczenia	165
2.2.2. Pozycja procesowa obwinionego	166
2.2.3. Analiza akt postępowania z uwzględnieniem odmienności proceduralnych	167

2.2.4. Sporządzenie i wniesienie apelacji	171
2.2.5. Wzór apelacji od wyroku w sprawie o wykroczenie	176
3. Formułowanie elementów aktu oskarżenia w odniesieniu do poszczególnych wzorów	183
3.1. Subsydiarny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo	184
3.2. Prywatny akt oskarżenia	193
4. Zasady sporządzania opinii prawnej w sprawach karnych	198

II. Część cywilna

Uwagi wprowadzające	205
----------------------------------	------------

Rozdział 5

Postępowanie procesowe	221
1. Pisma główne w postępowaniu – uwagi ogólne	221
2. Pozew	221
2.1. Elementy pozwu	221
2.2. Oznaczenie sądu	227
2.3. Właściwość miejscowa	228
2.4. Właściwość rzeczowa	231
2.5. Określenie stron postępowania	233
2.6. Wartość przedmiotu sporu	235
2.7. Opłata od pozwu	240
2.8. Określenie żądania pozwu	243
2.9. Zakres żądania pozwu	245
2.10. Oznaczenie daty wymagalności roszczenia oraz wniosek o zasądzenie odsetek	245
2.11. Rekompensata kosztów odzyskania należności	246
2.12. Konstrukcja żądania pozwu	249
2.12.1. Konstrukcja żądania w pozwie o zasądzenie świadczenia	249
2.12.2. Konstrukcja żądania w pozwie o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa	249
2.12.3. Konstrukcja żądania pozwu o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa	252
2.12.4. Konstrukcja żądania ewentualnego i alternatywnego oraz żądania zawierającego uprawnienie do zwolnienia się przez pozwanego z zobowiązania w drodze innego świadczenia	253
2.13. Przytoczenie faktów	254
2.14. Podstawa prawna roszczenia	255
2.15. Wnioski dowodowe	257

2.16. Wniosek o zobowiązanie strony przeciwnej lub innej osoby do przedłożenia dokumentu	265
2.17. Fakultatywne elementy pozwu	266
2.17.1. Wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów	266
2.17.2. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu	269
2.17.3. Wniosek o zabezpieczenie roszczenia	274
2.17.4. Wniosek o wykonanie zastępcze	278
2.17.5. Wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności	282
2.17.6. Wniosek o przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność powoda	284
2.17.7. Wniosek o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów dotyczących postępowania w sprawach gospodarczych	284
2.18. Skutki wniesienia pozwu	285
2.18.1. Materialnoprawne skutki wniesienia pozwu	285
2.18.2. Procesowe skutki wniesienia pozwu	289
2.19. Braki formalne pozwu	289
2.20. Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej	292
2.21. Wzór pozwu	297
3. Odębności w rodzajach pozwów	306
3.1. Pozew w sprawie o ochronę dóbr osobistych	306
3.2. Pozew o stwierdzenie nieważności umowy	312
3.3. Pozew o unieważnienie umowy	316
3.4. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną	318
3.4.1. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną (art. 59 k.c.) ...	319
3.4.2. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną (art. 527–534 k.c. – skarga pauliańska)	322
3.5. Pozew o wydanie wyroku nakazującego złożenie oświadczenia woli	326
3.6. Pozew o ustalenie stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym	329
3.7. Powództwo windykacyjne	333
3.8. Powództwo negatoryjne	337
3.9. Pozew o ochronę posiadania	339
3.10. Pozew w sprawie o zachówek	343
4. Odpowiedź na pozew i postępowanie przygotowawcze	347
4.1. Posiedzenie przygotowawcze	348
4.2. Znaczenie odpowiedzi na pozew	350
4.3. Termin wniesienia odpowiedzi na pozew	352
4.4. Zarzuty i twierdzenia podnoszone w odpowiedzi na pozew	354
4.5. Wniesienie powództwa wzajemnego	373
4.6. Inne wnioski, które mogą się znaleźć w odpowiedzi na pozew	374
4.7. Wzór odpowiedzi na pozew	375

Rozdział 6

Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	381
1. Przesłanki nieważności postępowania (art. 379 k.p.c.)	381
1.1. Uwagi ogólne	381
1.2. Niedopuszczalność drogi sądowej	382
1.3. Brak zdolności sądowej lub procesowej, brak organu powołanego do reprezentowania strony, brak przedstawiciela ustawowego, nienależyte umocowanie pełnomocnika	383
1.3.1. Zdolność sądowa	383
1.3.2. Zdolność procesowa	384
1.3.3. Organ powołany do reprezentowania strony	385
1.3.4. Prawidłowo ustanowiony pełnomocnik, przedstawiciel ...	387
1.4. Zawisłość sporu	390
1.5. Powaga rzeczy osądzonej	391
1.6. Niewłaściwość składu sądu	393
1.7. Brak możliwości obrony praw	396
1.8. Niewłaściwość sądu	402
2. Postępowanie dowodowe	404
2.1. Protokoły z posiedzeń	407
2.2. Postanowienia dowodowe	408
2.3. Zastrzeżenia do protokołu	410
2.4. Rozkład ciężaru dowodu	412
2.5. Przeprowadzenie dowodu z urzędu	414
2.6. Dowód <i>prima facie</i>	416
2.7. Fakty znane powszechnie	417
2.8. Fakty znane z urzędu	418
2.9. Fakty przyznane	419
2.10. Domniemania faktyczne	421
2.11. Domniemania prawne	423
2.12. Ocena dowodów	424
2.13. Dowód z dokumentów	428
2.13.1. Dokument urzędowy	432
2.13.2. Dokument prywatny	435
2.13.3. Ograniczenia dowodowe związane z dokumentami	437
2.14. Umowa dowodowa	441
2.15. Dowód z zeznań świadków	442
2.15.1. Zasada bezpośredniości	442
2.15.2. Ograniczenia dowodowe	444
2.15.3. Prawo odmowy zeznań	447
2.15.4. Ocena dowodu z zeznań świadków	448
2.16. Dowód z opinii biegłego sądowego	450
2.16.1. Potrzeba powołania biegłego w celu sporządzenia opinii	451

2.16.2. Elementy opinii	452
2.16.3. Znaczenie opinii prywatnej (pozaprosesowej)	455
2.16.4. Ocena dowodu z opinii biegłego	456
2.17. Dowód z przesłuchania stron	459

Rozdział 7

Postępowanie nieprocesowe	463
1. Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących postępowania procesowego	463
2. Właściwość sądu	465
3. Uczestnicy postępowania	466
4. Postępowanie dowodowe	469
4.1. Wymogi dotyczące wniosku i odpowiedzi na wniosek w postępowaniu nieprocesowym	470
4.1.1. Wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości	471
4.1.2. Wniosek o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności	476
4.1.3. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku wraz z wnioskiem o dział spadku	479
4.2. Koszty postępowania	483
5. Orzeczenia w postępowaniu nieprocesowym	484

Rozdział 8

Analiza poprawności wydanego w sprawie orzeczenia	487
1. Elementy orzeczenia	487
1.1. Sąd orzekający w sprawie	488
1.1.1. Zgodność składu sądu z przepisami prawa	488
1.1.2. Udział sędziego wyłączonego z mocy ustawy	489
1.1.3. Orzekanie przez sąd rejonowy w sprawie zastrzeżonej do właściwości sądu okręgowego bez względu na wartość przedmiotu sporu	489
1.2. Strony postępowania	491
1.3. Rozstrzygnięcie (sentencja)	493
1.3.1. Wyrok wstępny, wyrok częściowy	497
1.4. Rozstrzygnięcie co do kosztów procesu	503
1.5. Podpisy pod wyrokiem	505
2. Problematyka ogłoszenia orzeczenia	508
3. Zasady wyrokowania	510
3.1. Przedmiot orzekania	510
3.2. Zasada aktualności orzeczeń	512
3.3. Podstawa faktyczna i prawna orzeczenia	514

4. Analiza uzasadnienia orzeczenia	516
4.1. Analiza elementów uzasadnienia	516
4.1.1. Podstawa faktyczna	518
4.1.2. Podstawa prawna	518
4.2. Analiza dokonanej przez sąd oceny dowodów	520

Rozdział 9

Zaskarżanie orzeczeń	525
1. Apelacja	526
2. Odmienności w zaskarżaniu orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym	539
2.1. Apelacja	539
2.2. Zażalenie	548
2.3. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	553
2.4. Wzór dotyczący doręczania pisma przez komornika	556
2.5. Porozumienie rodzicielskie	562
3. Zasady sporządzania opinii prawnej	568

III. Część gospodarcza

Uwagi wprowadzające	573
----------------------------------	-----

Rozdział 10

Umowy zawierane w ramach obrotu profesjonalnego	575
1. Rodzaje umów funkcjonujących w obrocie handlowym	575
2. Oświadczenie woli	577
2.1. Wykładnia umowy	578
2.2. Forma oświadczeń woli	580
3. Wady oświadczenia woli	584
4. Treść złożonych oświadczeń woli – objęcie granicami swobody kontraktowania	586
5. Podstawowe elementy umów i ich sformułowania	590
5.1. Nazwa umowy	590
5.2. Data i miejsce zawarcia umowy	590
5.3. Strony umowy	591
5.3.1. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	592
5.3.2. Spółka cywilna	592
5.3.3. Osobowe spółki handlowe: spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna	593
5.3.4. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inny podmiot mający osobowość prawną	594
5.4. Reprezentacja	596
5.4.1. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	596

5.4.2. Spółka cywilna	597
5.4.3. Spółki prawa handlowego – spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna	598
5.4.4. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inny podmiot mający osobowość prawną	599
5.5. Preambuła	601
5.6. Postanowienia wstępne	602
5.7. Przedmiot umowy	602
5.8. Miejsce wykonania umowy	603
5.9. Podstawowe obowiązki stron	604
5.10. Terminy spełnienia świadczeń	606
5.11. Materiały i podwykonawcy	607
5.12. Wynagrodzenie	608
5.13. Sposób rozliczenia i płatności	609
5.14. Odsetki za zwłokę w płatnościach	609
5.15. Kara umowna	611
5.16. Odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zobowiązania	615
5.17. Umowne prawo odstąpienia	617
5.18. Warunki ewentualnego rozwiązania umowy	619
5.19. Warunki i okres gwarancji	619
5.20. Zakaz konkurencji	623
5.21. Klauzula poufności	624
5.22. Określenie sądu właściwego do rozstrzygania ewentualnych sporów	626
5.23. Dodatkowe zabezpieczenia	627
5.24. Postanowienia końcowe	628

Rozdział 11

Umowy zawierane w ramach obrotu konsumenckiego	631
1. Odmienności w umowach zawieranych z konsumentami	631
1.1. Wzorce umowne	631
1.2. Niedozwolone postanowienia umowne	632
1.3. Katalog niedozwolonych klauzul umownych	634

Rozdział 12

Ogólny wzór umowy na przykładzie umowy zbycia udziałów w spółce z o.o. wraz z komentarzem	637
--	-----

Rozdział 13

Przykłady konstrukcji pozwów na gruncie przepisów Kodeksu spółek handlowych	645
1. Pozew o wyłączenie współnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	645

2. Pozew o uchylenie uchwały wspólników spółki kapitałowej na przykładzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	651
3. Pozew o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki kapitałowej na przykładzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ...	659
4. Pozew o odszkodowanie przeciwko członkowi zarządu spółki z tytułu odpowiedzialności za zobowiązania spółki	666
5. Powództwo wspólnika o naprawienie szkody wyrządzonej spółce (tzw. <i>actio pro socio</i>)	676

IV. Część administracyjna

Uwagi wprowadzające	685
---------------------------	-----

Rozdział 14

Skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego	687
1. Uwagi ogólne	687
2. Analiza akt postępowania administracyjnego	687
2.1. Przesłanki nieważności decyzji	688
2.1.1. Ustalenie właściwości organu wydającego decyzję	688
2.1.2. Wybór przepisów proceduralnych stosowanych w badanym postępowaniu	690
2.1.3. Tożsamość przedmiotu postępowania	692
2.1.4. Prawdliwość doręczeń	693
2.2. Przesłanki wznowienia postępowania	695
2.2.1. Prawdliwość dowodów stanowiących podstawę ustaleń w postępowaniu	697
2.2.2. Popełnienie przestępstwa	699
2.2.3. Przesłanki wyłączenia organu	700
2.2.4. Przesłanki wyłączenia pracownika	700
2.2.5. Prawidłowe ustalenie katalogu stron postępowania	701
2.2.6. Nowe fakty i dowody w postępowaniu	703
2.2.7. Wymagane prawem stanowisko innego organu	705
2.2.8. Rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego przez organ	705
2.2.9. Istnienie innego orzeczenia stanowiącego podstawę wydania decyzji	706
2.3. Inne naruszenia przepisów postępowania mające wpływ na treść wydanej decyzji	707
2.3.1. Gwarancje stron postępowania – art. 10 k.p.a.	707
2.3.2. Pouczenia o przysługujących stronie prawach	709
2.3.3. Prawdliwość sporządzonych protokołów	710
2.3.4. Udział pełnomocnika	712
2.3.5. Prawdliwość przesłuchań świadków	713

2.3.6. Prawidłowość przesłuchań i weryfikacja żądań stron postępowania	714
2.3.7. Metryka sprawy	716
2.3.8. Postępowanie dowodowe	716
2.3.9. Dowód z opinii biegłego	720
2.3.10. Tryb wszczęcia postępowania	721
2.3.11. Rozprawa	723
2.3.12. Przesłanki zawieszenia postępowania	724
2.4. Podsumowanie	724
3. Analiza poprawności wydanych w postępowaniu decyzji	724
3.1. Ustalenie, czy podjęte w sprawie rozstrzygnięcie jest aktem administracyjnym	725
3.2. Podstawa prawna wydawanej decyzji	725
3.3. Wykonalność wydanej w postępowaniu decyzji – pozostałe przesłanki nieważności decyzji	726
3.4. Weryfikacja elementów formalnych decyzji na podstawie art. 107 k.p.a.	726
3.5. Poprawność sporządzenia uzasadnienia decyzji	730
4. Odwołanie	731
5. Realizacja zasady dwuinstancyjności – właściwość organu drugiej instancji	734
6. Decyzje organu odwoławczego	735
6.1. Utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	736
6.2. Uchylenie i przekazanie do ponownego rozpatrzenia	736
6.3. Uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy	737
6.4. Umorzenie postępowania	737
6.5. Rozstrzygnięcie w sytuacji nieważności decyzji	738
7. Ogólny wzór skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	739

Rozdział 15

Skarga kasacyjna i zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego	751
1. Weryfikacja typu orzeczenia	751
2. Legitymacja skargowa	753
2.1. Analiza poprawności sentencji wyroku	755
2.2. Analiza uzasadnienia wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego	757
2.2.1. Uzasadnienie faktyczne wyroku	758
2.2.2. Uzasadnienie prawne wyroku	758
2.2.3. Wskazanie sądu co do dalszego postępowania	760
3. Analiza akt postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym	761
3.1. Analiza przesłanek nieważności postępowania	761
3.1.1. Niedopuszczalność drogi sądowej	763

3.1.2.	Brak zdolności sądowej lub procesowej organu powołanego do reprezentowania strony lub przedstawiciela ustawowego, brak należytego umocowania pełnomocnika	764
3.1.3.	Skład sądu	766
3.1.4.	Przesłanki wyłączenia sędziego	767
3.1.5.	Pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw	767
3.1.6.	Właściwość wojewódzkiego sądu administracyjnego	768
3.2.	Pozostałe uchybienia proceduralne	769
3.2.1.	Udział prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich i organizacji społecznych	769
3.2.2.	Związanie sądu prawomocnym wyrokiem skazującym	770
3.2.3.	Ustalenie kręgu stron postępowania	771
3.2.4.	Wymogi formalne składanych pism procesowych	772
3.2.5.	Wymogi formalne skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	773
3.2.6.	Weryfikacja przesłanek odrzucenia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	774
3.2.7.	Prawidłowość doręczeń	775
3.2.8.	Dochowanie terminów przez strony postępowania	776
3.2.9.	Weryfikacja przesłanek odroczenia	776
3.2.10.	Prawidłowość sporządzanych protokołów i notatek	777
3.2.11.	Zastrzeżenia do protokołu	778
3.2.12.	Dodatkowe postępowanie dowodowe	779
3.2.13.	Weryfikacja przesłanek trybu uproszczonego	779
3.2.14.	Weryfikacja przesłanek zawieszenia postępowania	780
4.	Konstrukcja skargi kasacyjnej	781
5.	Zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego	789
5.1.	Katalog zaskarżalnych postanowień i zarządzeń	789
5.2.	Pozostałe warunki sporządzania zażalenia	790
5.3.	Konstrukcja zażalenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego	792

WSTĘP

Przygotowanie ważnego dla sprawy pisma na egzaminie zawodowym (adwokackim czy radcowskim), a często także w praktyce może sprawiać trudności. Jest to spowodowane wieloma czynnikami, m.in. stresem egzaminacyjnym, natłokiem obowiązków zawodowych, wąskimi ramami czasowymi, w których jednak nie tylko należy zapoznać się z aktami sprawy, lecz także odnaleźć uchybienia w toku rozumowania sądu lub przyjąć właściwą strategię skierowania pisma wszczynającego postępowanie, skonstruować i usystematyzować zarzuty, a następnie wyczerpująco uzasadnić swoje stanowisko.

Niniejsza publikacja w syntetyczny sposób opisuje proces sporządzania pism procesowych, które mogą mieć praktyczne znaczenie dla powodzenia danego postępowania. Umiejętność ich przygotowania może determinować zdanie egzaminu zawodowego. Celem autorek było więc wypracowanie ogólnych schematów sporządzania takich pism i wskazanie praktycznych rozwiązań o charakterze uniwersalnym.

Ponadto tym, co odróżnia niniejszą publikację od innych pozycji dostępnych na rynku, jest kompleksowe omówienie zarówno poprawności wydawanego w sprawie orzeczenia, jak i całego toku postępowania. Ta część publikacji w szczególności ma pomóc w podjęciu decyzji dotyczącej wnoszenia środków zaskarżenia oraz zasadności podnoszonych w nich zarzutów.

Książka skierowana jest w szczególności do aplikantów, którzy podczas odbywania aplikacji powinni zdobyć wiedzę o technice sporządzania pism procesowych, by później doskonalić się w tej materii. Niezwykle przydatna może być ona również dla praktyków, którzy mają szansę ulepszyć wypracowane już techniki lub zwrócić uwagę na te elementy, które dotychczas były pomijane. Wydaje się bowiem, że każda osoba zamierzająca przygotowywać pozwy, apelacje, akty oskarżenia powinna przede wszystkim poznać pewne ogólne schematy ich pisania, wiedzieć, na co zwrócić uwagę, aby jak najlepiej wykorzystać wiadomości dotyczące danej sprawy.

Zdaniem autorek wiedza o pewnych wytycznych w ramach danego działu prawnego może pomóc zaoszczędzić czas, ale przede wszystkim ułatwić skonstruowanie kompletnego pod względem formalnym pisma i ułatwić wykazanie błędnego toku rozumowania sądu czy też pomóc sądowi właściwie zrozumieć stanowisko autora pisma. Tym samym publikacja ta ma charakter dużo bardziej praktyczny aniżeli teoretyczne rozważania.

I. CZĘŚĆ KARNA

UWAGI WPROWADZAJĄCE

Pierwsza część publikacji przedstawia propozycję sposobu konstruowania jednych z najważniejszych i najpopularniejszych pism procesowych w sprawach karnych. Z uwagi na to, że postępowanie karne zwykle traktowane jest w praktyce jak postępowanie mówione, a nie pisane, rzadko sporządza się pisma na kształt pism przygotowawczych, podobnie jak to się dzieje w postępowaniu cywilnym. Natomiast takie pisma jak apelacje czy akty oskarżenia są sformalizowane, a ich treść jest wyznaczona przez obszar i zakres postępowania.

W celu właściwego przygotowania apelacji należy przeanalizować poprawność zarówno postępowania przygotowawczego, jak i postępowania przed sądem pierwszej instancji. W dalszej kolejności trzeba podjąć decyzję, po pierwsze – o zakresie zaskarżenia wyroku, a po drugie – o tym, jakie zarzuty zostaną przez autora apelacji podniesione. Katalog zarzutów oraz zakres zaskarżenia w efekcie zdeterminują wnioski i żądania autora apelacji.

Co do samej taktyki analizy orzeczenia chodzi po pierwsze o wskazanie, czy sąd dokonał prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, a więc czy zaistniała sytuacja, w której stan opisany w uzasadnieniu orzeczenia sądu odbiegałby od opisu stanu faktycznego wynikającego z zebranego w sprawie materiału dowodowego. Może się to stać podstawą do postawienia zarzutu błędu w ustaleniach stanu faktycznego mającego wpływ na treść wyroku.

Po drugie, konieczna jest weryfikacja, czy sąd oparł się na dowodach, na podstawie których mógł wydać rozstrzygnięcie, oraz na protokołach rozpraw spełniających wszystkie wymogi formalne. W tym miejscu należy wskazać na art. 99a k.p.k., zgodnie z którym uzasadnienie wyroku sądu pierwszej instancji, w tym wyroku nakazowego i wyroku łącznego, oraz wyroku sądu odwoławczego i wyroku wydanego w postępowaniu o wznowienie postępowania sporządza się na formularzu według ustalonego wzoru. Formularze zawierają rubryki na wskazanie samych faktów. W ramach formularza sąd zobowiązany jest w szczególności odnieść się do dowodów i wskazać fakty uznane za udowodnione oraz fakty uznane za nieudowodnione, przedstawić powody uznania

dowodu oraz nieuwzględnienia dowodu, podać w rubryce podstawę prawną, w osobnej orzec o karach, innych rozstrzygnięciach oraz kosztach. Taka forma uzasadnienia może być pewnym utrudnieniem dla sporządzającego apelację, ponieważ suche przedstawienie w tabeli dowodów oraz faktów może nie pozwalać na ustalenie logicznego ciągu rozumowania sądu.

Dotychczasowe nowelizacje, które wprowadzono w ostatnich kilku latach, miały na celu zwiększenie kontrydiktoryjności procesu przez uwarunkowanie powodzenia oskarżenia w danej sprawie aktywności oskarżyciela publicznego przed sądem. Wobec oskarżyciela (publicznego, subsydiarnego czy prywatnego) w 2015 r. wprowadzono konsekwencje nieudowodnienia też oskarżenia, a także zwiększono wobec niego ciężar przeprowadzenia dowodów winy. Pierwotnie w znowelizowanym art. 167 k.p.k. wprowadzono zasadę, że dowody przeprowadzane są nie przez sąd, lecz przez strony postępowania, natomiast nowelizacja w 2016 r. kontrydiktoryjność tę osłabiła, pozostawiając jedynie stwierdzenie, że dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. Równie istotny wpływ na przebieg procesu karnego ma nowelizacja przepisów, która weszła w życie 5.10.2019 r. (nowelizacja z 19.07.2019 r.).

Ponadto autor apelacji powinien poszukiwać takich błędów postępowania, których istnienie zaburzyłoby tok rozumowania sądu, zakończony wydaniem orzeczenia o określonej treści. Błędy proceduralne mogą się stać podstawą zarzutu naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść wyroku. Co istotne, jeśli autor apelacji doszuka się naruszenia przepisów postępowania, ale takich, których naruszenie nie mogło mieć wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia, to mimo istnienia tych uchybień proceduralnych nie będą mogły one się stać przedmiotem skutecznego zarzutu. Nie wyklucza to jednak możliwości opisanie tych uchybień w samym uzasadnieniu apelacji.

Autor apelacji powinien, analizując akta postępowania, sprawdzić, czy w badanej przez niego sprawie nie zachodzą bezwzględne przyczyny odwoławcze opisane w art. 439 k.p.k. **Do podniesienia zarzutu naruszenia prawa materialnego konieczna jest zarówno analiza dokumentów znajdujących się w aktach postępowania, jak i dobra znajomość prawa materialnego.** Dopiero po weryfikacji akt okaże się, czy sąd np. prawidłowo zastosował dany przepis stanowiący podstawę materialną wydanego orzeczenia. Analizując akta postępowania przed sądem pierwszej instancji, autor apelacji powinien zwrócić uwagę na opisane niżej aspekty, choć z pewnością nie jest to pełny, zamknięty katalog zagadnień ułatwiających weryfikację poprawności postępowania. Niestety, stworzenie kompletnego katalogu nie jest możliwe, choćby z tego powodu, że każda sprawa jest indywidualna, a katalog możliwości zbyt bogaty, toteż weryfikacja przedstawionych niżej okoliczności ma na celu pomóc autorowi apelacji choć w części w odnalezieniu punktu zaczepienia dla skonstruowania skutecznego środka zaskarżenia.

Rozdział 1

PISMA PROCESOWE W POSTĘPOWANIU PRZYGOTOWAWCZYM

1. Analiza poprawności postępowania przygotowawczego oraz postępowania przed sądem pierwszej instancji

Uchybienia organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze rzadko kiedy mogą stanowić podstawę wzruszenia orzeczenia wydanego przez sąd. W większości przypadków mogą one bowiem być konwalidowane na etapie postępowania sądowego. W orzecznictwie przyjmuje się, że można skutecznie się powołać na takie uchybienia tylko wtedy, gdy przeniknęły do stadium postępowania sądowego i jednocześnie zostanie wykazane, że mogły mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k.).

W postępowaniu apelacyjnym autor apelacji może sformułować zarzut naruszenia przepisów postępowania przygotowawczego, podając stosowny artykuł stanowiący podstawę czynności w postępowaniu przygotowawczym – np. naruszenie art. 143 k.p.k. przez zawarcie w akcie oskarżenia, a w konsekwencji – dopuszczenie przez sąd dowodu z przeprowadzonych na etapie postępowania przygotowawczego oględzin, z których sporządzona została notatka, a nie protokół. Konsekwencją takiego postępowania jest oparcie się sądu na wnioskach z czynności, która nie została należycie przeprowadzona – a zatem wnioski te mogą być wadliwe.

1.1. Poprawność sporządzania protokołów, notatki urzędowe

Protokół jest zapisem czynności procesowej i przepisy Kodeksu postępowania karnego przewidują, że co do zasady nie może on być zastąpiony innym dokumentem, w szczególności notatką urzędową. Tym samym należy sprawdzić, czy przeprowadzonym czynnościom procesowym towarzyszyło spisanie protokołu (w tych wypadkach, gdy jest to wymagane ustawą), czy protokół zawiera wszystkie niezbędne elementy, czy jest czytelny, wreszcie czy jest prawidłowo podpisany.

Artykuł 143 k.p.k. zawiera katalog czynności, które wymagają spisania protokołu (m.in. przyjęcie ustnego zawiadomienia o przestępstwie, wniosku o ściganie i jego cofnięcie, przesłuchanie oskarżonego, świadka, biegłego, kuratora, dokonanie oględzin, dokonanie otwarcia zwłok, przeprowadzenie eksperymentu, konfrontacji oraz okazania, przeszukanie) z zaznajomienia podejrzanego z materiałami zebranymi w postępowaniu przygotowawczym.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 393 § 1 k.p.k. **na rozprawie nie wolno odczytywać notatek dotyczących czynności, z których wymagane jest sporządzenie protokołu.** Analizując poprawność sporządzonych protokołów, trzeba zwrócić uwagę na następujące okoliczności:

- 1) protokół sporządzany w ramach postępowania przygotowawczego zgodnie z art. 150 § 1 k.p.k. powinien zostać podpisany przez wszystkie osoby biorące udział w czynności;
- 2) brak podpisu pod protokołem osób biorących udział w przesłuchaniu podejrzanego powoduje niedopuszczalność odczytania takiego protokołu na rozprawie, nie spełnia on bowiem wymagań protokołu jako dokumentu procesowego i **ujawnione w nim okoliczności nie mogą stanowić podstawy orzeczenia sądu;**
- 3) art. 148 k.p.k. wskazuje **elementy składowe protokołu**, które przesądzają o tym, czy mamy do czynienia z protokołem w rozumieniu Kodeksu postępowania karnego;
- 4) zgodnie z art. 148a k.p.k. w protokole nie zamieszcza się danych dotyczących miejsca zamieszkania i miejsca pracy, a także numeru telefonu, telefaksu ani adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonych i świadków uczestniczących w czynności; dane te, niezamieszczone w protokole, zamieszcza się w załączniku do protokołu, który przechowuje się w załączniku adresowym do akt sprawy, do wiadomości organu prowadzącego postępowanie;
- 5) w protokole zamieszcza się jednak miejsce pracy świadka będącego funkcjonariuszem publicznym, składającego zeznania w związku z pełnioną funkcją, chyba że przeprowadzający czynność w postępowaniu przygotowawczym albo przewodniczący składu orzekającego przeprowadzającego czynność uzna, iż dla dobra postępowania karnego nie powinno ono zostać zamieszczone w protokole (art. 148a § 2 k.p.k.);
- 6) jeżeli dane dotyczące miejsca zamieszkania, miejsca pracy, numeru telefonu, telefaksu i adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonych i świadków zawarte są w dokumentach innych niż protokół, dokumenty, w całości lub w części, w jakiej zawierają te dane, przechowuje się w załączniku adresowym do akt sprawy, do wiadomości organu prowadzącego postępowanie; do akt sprawy załącza się uwierzytelnione kserokopie dokumentów lub ich części, sporządzone w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z tymi danymi (art. 148a § 3 k.p.k.);
- 7) przeprowadzający czynność w postępowaniu przygotowawczym albo przewodniczący składu sądu – w odniesieniu do protokołu, o którym mowa w art. 148

- § 1 k.p.k., a w odniesieniu do innych dokumentów – organ prowadzący postępowanie przygotowawcze albo prezes sądu lub przewodniczący składu sądu, może zarządzić o odstąpieniu, w całości lub w części, od stosowania przepisów § 1 lub 3 tego artykułu:
- a) jeżeli dane dotyczące miejsca zamieszkania, miejsca pracy, numeru telefonu, telefaksu lub adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonego lub świadka są oskarżonemu znane;
 - b) w odniesieniu do danych dotyczących miejsca zamieszkania, miejsca pracy, numeru telefonu, telefaksu lub adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonego lub świadka, jeżeli dane te są związane z miejscem prowadzenia działalności gospodarczej przez pokrzywdzonego lub świadka i zostały przekazane do publicznej wiadomości do właściwego rejestru lub ewidencji;
 - c) z powodu oczywistego braku potrzeby ochrony danych dotyczących miejsca zamieszkania lub miejsca pracy pokrzywdzonego lub świadka z uwagi na charakter sprawy (art. 148a § 4 k.p.k.);
- 8) sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może ujawnić w niezbędnym zakresie dane, o których mowa w § 1 art. 148a k.p.k., lub oryginały dokumentów, o których mowa w § 3 tego przepisu, jeżeli mają one znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 148a § 5 k.p.k.);
 - 9) należy pamiętać, że w protokole **nie można zastępować zapisu treści zeznań lub wyjaśnień odwoływaniem się do innych protokołów** (art. 148 § 3 k.p.k.);
 - 10) protokół musi być czytelny i pozwalać na jednoznaczne zdekodowanie jego treści; w ocenie A. Gaberlego brak czytelności zapisu nie pozwala na nadanie danemu dokumentowi statusu protokołu (A. Gaberle, *Dowody w sądowym procesie karnym*, Kraków 2007, s. 85);
 - 11) w pewnych sytuacjach istnieje możliwość sporządzenia protokołu w formie uproszczonej (art. 325h k.p.k.);
 - 12) w przypadku niektórych czynności procesowych ustawa przewiduje dodatkowe wymogi w stosunku do protokołów (m.in. protokół zatrzymania osoby – art. 244 § 3 k.p.k., protokół zatrzymania rzeczy i przeszukania – art. 229 k.p.k.).

Orzecznictwo

Przeprowadzenie tzw. czynności rozpytania może zostać utrwalone w formie notatki urzędowej (art. 143 § 2 k.p.k.). Przeprowadzenie takiej czynności nie może jednak zastąpić dowodu z wyjaśnień oskarżonego oraz z zeznań świadków (art. 174 k.p.k.). Czynność rozpytania osoby, która w przyszłości może stać się podejrzanym, nie narusza art. 74 § 1 k.p.k., gdyż na osobie tej nie ciąży prawny obowiązek udzielania na pytania funkcjonariuszy organów ścigania informacji dotyczących okoliczności związanych z czynem, którego to rozpytanie dotyczy. Czynność rozpytania nie narusza także art. 175 § 1 k.p.k., ponieważ przewidziane w tym przepisie prawo do milczenia przysługuje osobie, której postawiono zarzut popełnienia przestępstwa. Inną jednak kwestią – czego już w kasacji jej autor nie dostrzegł – jest możliwość późniejszego dowodowego

wykorzystania informacji uzyskanych w toku takiego rozpytania. Wobec brzmienia art. 174 k.p.k. nie ulega wątpliwości, że notatka urzędowa sporządzona z czynności rozpytania nie może zastąpić dowodu z wyjaśnień oskarżonego czy zeznań świadków. Dlatego nie podlega ona ujawnieniu na rozprawie (art. 393 § 1 zdanie drugie k.p.k.). Na podstawie treści notatki urzędowej nie wolno także dokonywać ustaleń faktycznych sprzecznych z wyjaśnieniami oskarżonego czy zeznaniami świadka, gdyż byłoby to zastąpienie tych dowodów treścią notatki. Nie ma natomiast przeszkód normatywnych co do przesłuchania funkcjonariusza Policji, który tę notatkę sporządził, w charakterze świadka i co do tego, aby złożone przez niego zeznania wykorzystać dowodowo obok wyjaśnień oskarżonego lub zeznań świadka w celu potwierdzenia i uzupełnienia oryginalnych zeznań lub wyjaśnień, o ile tym dowodom nie przeczą.

Postanowienie SN z 12.03.2021 r., IV KK 683/19, Znaczenie dowodowe notatki z rozpytania, LEX nr 3232241

W sytuacji określonej w art. 143 § 2 k.p.k., a zatem wówczas, gdy nie jest niezbędne sporządzanie protokołu, czynność dokumentacyjna może zostać wykonana przez opisanie w notatce urzędowej. Z wykładni literalnej tego przepisu wynika zatem wprost zakaz dokumentowania za pomocą notatki tych czynności procesowych, które wymagają protokołu, zakaz zaś ich dowodowego wykorzystania wspomagany jest przez treść art. 174 k.p.k. W orzecznictwie konsekwentnie przyjmuje się istnienie zakazu wykorzystywania notatek w zastępstwie protokołów.

Wyrok SA w Gdańsku z 30.06.2020 r., II AKa 1/19, Zakres wykorzystania notatek urzędowych jako dowodu, LEX nr 3092586

Notatka urzędowa nie może stanowić dowodu, gdy dotyczy czynności procesowej, która powinna być udokumentowana w formie protokołu (art. 143 § 1 pkt 2 k.p.k.). W innych wypadkach ustawodawca nie zabrania posługiwania się notatką urzędową (art. 143 § 2 k.p.k.).

Wyrok SO w Tarnowie z 9.08.2002 r., II AKa 318/02, KZS 2002/9, poz. 29

Kodeks postępowania karnego w art. 174 *expressis verbis* zakazuje wszelkiego substytuowania dowodów z zeznań świadka innymi środkami dowodowymi (pismami, zapiskami, notatkami urzędowymi).

Postanowienie SN z 4.01.2006 r., V KK 150/05, LEX nr 171280

Określenie „biorący udział w czynnościach”, w przeciwieństwie do określenia „obecny w czasie tej czynności”, zakłada zawsze aktywność, która może skutkować wpływem tej osoby na przebieg czynności, i dlatego ustawodawca zobowiązał taką osobę do złożenia podpisu. Aktualnie obowiązujący przepis art. 150 k.p.k. określa, że wszelkie protokoły podpisują wyłącznie osoby „biorące udział” w danej czynności.

Wyrok SA w Lublinie z 21.09.2004 r., II AKa 135/04, Prok. i Pr. 2006/1, poz. 33

Włączenie jako załącznika do protokołu przesłuchania świadka dokumentu stanowiącego pisemną relację o zdarzeniu, które powinno stanowić przedmiot przesłuchania, a którą świadek wcześniej przesyła lub przynosi ze sobą, i poprzestanie na odnotowaniu w protokole oświadczenia świadka o własnoręcznym sporządzeniu tej relacji oraz o jej podtrzymaniu w całości stanowi niedopuszczalne zastąpienie dowodu z zeznań świadka treścią pisemnego oświadczenia uchybiające zakazowi określonymu w art. 174 k.p.k. Dokument taki podlega dyskwalifikacji jako samoistne źródło dowodowe, zachowując procesowe znaczenie jedynie jako źródło informacji o możliwościach dowodowych.

Wyrok SA we Wrocławiu z 2.03.2005 r., II AKa 30/05, KZS 2006/1, poz. 65

Niepodpisanie protokołu, chociażby przez jedną z osób biorących udział w przesłuchaniu podejrzanego, powoduje niedopuszczalność odczytania takiego protokołu na rozprawie.

Wyrok SN z 9.07.1986 r., V KRN 266/86, OSNPG 1988/2, poz. 15

1.2. Gwarancje procesowe w postępowaniu przygotowawczym

1.2.1. Pouczenie podejrzanego o przysługujących mu prawach

Zgodnie z art. 300 k.p.k. podejrzanego przed pierwszym przesłuchaniem należy poinformować o przysługujących mu uprawnieniach wskazanych w powołanym przepisie, tj. prawie do: składania wyjaśnień, odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, informacji o treści zarzutów i ich zmianach, składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia, korzystania z pomocy obrońcy, w tym do wystąpienia o obrońcę z urzędu w wypadku określonym w art. 78 oraz o treści art. 338b, końcowego zaznajomienia się z materiałami postępowania przygotowawczego, jak również o uprawnieniach określonych w art. 23a § 1, art. 72 § 1, art. 156 § 5 i 5a, art. 301, 335, 338a i 387 oraz o obowiązkach i konsekwencjach wskazanych w art. 74, 75, art. 133 § 2, art. 138 i 139. Pouczenie należy sporządzić w formie pisemnej, a w aktach powinien się znajdować jego egzemplarz z podpisem podejrzanego.

Brak pouczenia podejrzanego – w sposób określony w art. 300 k.p.k. – powoduje następujące konsekwencje:

- 1) zgodnie z art. 16 k.p.k. brak pouczenia lub mylne pouczenie uczestnika postępowania o przysługujących mu prawach i ciężących na nim obowiązkach nie może dla tego uczestnika wywoływać ujemnych skutków procesowych, np. w zakresie biegu terminu zaskarżenia decyzji procesowej;
- 2) w przypadku złożenia przez podejrzanego wyjaśnień, mimo braku uprzedzenia go o możliwości skorzystania z prawa do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie, takie wyjaśnienia pozostają w aktach

Publikacja zawiera przystępne omówienie wielu rodzajów pism – nie tylko wszczynających postępowanie, lecz także stanowiących środki odwoławcze od wydanych rozstrzygnięć. Zaprezentowano w niej najważniejsze pisma procesowe: pozwы, apelacje, akty oskarżenia sporządzane w toku postępowań oraz propozycje czynności, które należy podjąć w celu ich poprawnego i skutecznego wniesienia.

Wzory pism przedstawiono w sposób praktyczny, z objaśnieniem i wskazaniem przykładów czynności podejmowanych w określonych sytuacjach procesowych. Objasnienia prowadzą czytelnika krok po kroku tak, aby w sposób należyty mógł przygotować własne pismo według uniwersalnego wzoru.

Dziesiąte wydanie uwzględni zmiany dotyczące m.in.:

- umożliwienia oskarżonemu złożenia wyjaśnień na piśmie w toku przesłuchania,
- rozwiązań wyznaczających dolną granicę wymiaru kar nieizolacyjnych – grzywny oraz ograniczenia wolności,
- podziału sumy uzyskanej z egzekucyjnej sprzedaży nieruchomości,
- podniesienia wartości przedmiotu sporu, która stanowi o rozpoznaniu sprawy przez sąd okręgowy,
- złagodzenia rygorów dotyczących udziału w posiedzeniu przygotowawczym,
- możliwości zamknięcia rozprawy na posiedzeniu niejawnym,
- nowego postępowania odrębnego – postępowania z udziałem konsumentów.

W opracowaniu zawarto ponadto orzecznictwo Sądu Najwyższego, a także orzecznictwo sądów apelacyjnych, które ukształtowało praktykę interpretacji poszczególnych żądań procesowych, składanych wniosków dowodowych oraz zarzutów apelacyjnych wzbudzających wątpliwości w określonych sytuacjach.

Publikacja przeznaczona jest w szczególności dla aplikantów, którzy podczas odbywania aplikacji powinni zdobyć podstawową wiedzę o technice sporządzania pism procesowych, aby później doskonalić się w tej materii. Opracowanie zainteresuje również prawników praktyków, mających szansę ulepszyć wypracowane już techniki lub zwrócić uwagę na te elementy, które dotychczas były pomijane.

Aleksandra Cempura – doktor nauk prawnych; adwokat; prowadzi kancelarię adwokacką; sędzia Sądu Dyscyplinarnego Krakowskiej Izby Adwokackiej; zajmuje się sprawami karnymi oraz prawem cywilnym i gospodarczym; autorka publikacji dla prawników praktyków, a także dla aplikantów.

Anna Kasolik – adwokat; prowadzi kancelarię adwokacką; ukończyła studia podyplomowe z zakresu prawa autorskiego wydawniczego i prasowego oraz z prawa medycznego i bioetyki, a także studia z zakresu prawa podatkowego; sędzia Sądu Dyscyplinarnego Krakowskiej Izby Adwokackiej; autorka publikacji dla prawników praktyków i dla aplikantów.

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

